עוזר לשני ע"ד מה שמסייעים לחבר בכתף. ולכך נחקקו כל שמות השבטים על האבנים שהיו על **כתפות** האפוד, להורות ולומר כי כלל ישראל שהם צאצאי השבטים - על אף שיש לכל אחד מהם דרך עבודה המיוחדת לו - צריכים תמיד לעזור ולסייע לכל אחד ואחד מישראל, וכלשון הכת"ף שמורה על העזר והתמיכה מחד לחבריה [ולכך לא נחקקו שם שמות השבטים על אבנים נפרדים, והיה שם רק שני אבנים שהיה מונחים על שני **כתפות** האפוד].

הביאור בשינוי סדר כתיבת השבטים באבני האפוד ואבני החושן

ובזה נוכל לבאר, כי היות שאבני החושן היה מורה על דרך עבודתו המיוחדת של כל שבט ושבט, וכנ"ל כל השבטים שנולדו מאותו אם היה להם דרך עבודה בסגנון דומה, לכך היו חקוקים שמותם כפי הסדר שנולדו לאימותיהם והיו רשומים כל האחים בני אותו אם ביחד וכפי הסדר של כל אם ואם בנפרד, כי כן הוא דרך העבודה של כל אותם השבטים בני אם אחד בסגנון דומה אחד לשני.

מה שאין כן באבני האפוד, שלא היה מורה על ענין הלז, רק על עניין העזר והסיוע בין כלל ישראל, נכתבו בסתמא כפי סדר תולדתן כמו שהם נולדו.

רחל אמינו מרומזת באבני האפוד כי היתה האות למידות טובות

והנה ידוע, כי רחל אמינו הייתה הדמות למופת של מידות טובות ונעלות, כי היא מסרה את עצמה כשנתנה את הסימנים לאחותה (רש"י בבראשית כט, כה), ולא השגיחה על עצמה במאומה, ובזה קיימה בנפשה את עניין העזר והסיוע לשני באמת ובתמים.

וממילא כשבאים לציין באבני האפוד את העניין הנשגב שצריך כל בר ישראל לעזור לשני בלי שום חשבונות, מה נאה ומה יאה לקחת לאבן **אותו האבן שעליה היה חקוק בנה בכורה של רחל** אמנו, ולכן לקחו **האבן השוהם** שהיה אבנו של שבט יוסף.

דברי הרמב"ן כי השם בנימין נובע ובא מהשם שקראה לו אמו

ובדברינו אלה יובן עוד, כי הנה כתוב בפסוק לגבי קריאת שמו של בנימין **'ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין'**. דהיינו שרחל קראה לו בשם 'בן אוני', אבל יעקב קרא לו בשם 'בנימין'.

והנה מקופיא נראה, כי יעקב אבינו אבינו קרא לו בשם אחר לגמרי ממה שקראה לו אמו רחל, אמנם ברמב"ן נראה, כי באמת אמו קראה לו **'בן אוני'** לומר בן צערי ואבלי (וכמובא בבר"ר פב, ט), ואוני הוא לשון צער ואבל וכתוב (דברים כו, יד) **'לא אכלתי באוני ממנו'**.

ובא יעקב אבינו ורצה להמתיק את אותו השם ולתרגמו לטובה, ולכך פירש את הלשון אוני למשמעות של **כוחי** וכמו הלשון (בראשית מט, ג) **'ראשית אוני'**, וקרא לו **'בנימין'** להורות כי הוא בן החוזק, וכלשון **'בן ימין'** כי בימין בו הגבורה וההצלחה, וכמו שכתוב (קהת י, ב) **'לב חכם לימינו'** וכן (תהלים כא, ט) **'ימינך תמצא לכל שונאך' וכו'**.

וממשיך הרמב"ן עוד, כי מה טעם הוצרך יעקב אבינו להמתיק את אותו השם ולדחוק עצמו לתרגמו לטובה, הרי היה יכול לתת לו שם אחר וחדש לגמרי של טובה וברכה, ולא כאותו השם שנתנה לו אשתו, ומבאר כי **'רצה להיות קורא אותו בשם שקראתו אמו, כי כן כל בניו בשם שקראו אותם אימותם יקראו, והנה תרגם אותן לטובה ולברכה'**.

היוצא מזה כי באמת כשקרא יעקב אבינו את שמו של בנו 'בנימין' קראו באמת כפי השם שקראה לו אמו, אלא רק שינה אותו מעט כדי להמתיקו לטובה, אך באמת השם 'בנימין' מקורו נובע ובא מאמו רחל.

באבני האפוד המרמזים על רחל אמינו צריך לכתוב בנימין מלא

ובזה יבואר על נכון, כי לכך באבני האפוד שזה רומז על עניין העזר והסיוע, ורחל אמינו היא הייתה הדמות למופת לעניין הנשגב של מידות טובות במסירות מופלאה, היה כותבים שם השם **'בנימין'** מלא עם שני יודי"ן וכפי שנכתב במקום תולדתו **'בנימין'** מלא, שכנ"ל זה נבע מהשם שקראה לו אמו אז, וממילא דייקא באבני האפוד יש מקום ראוי לכתבו כפי מה שנכתב במקום תולדתו שהוא בא מהשם שנתנה לו אמו רחל.

מה שאין כן באבני החושן שאין זה מרמז ומורה על העניין של חסד ועזר לזולת - מידתו של רחל אמינו, נכתב שמו בנימן חסר וכפי שנכתב בסתמא בשאר המקומות שבתורה.

****

נדב ואביהוא נתקדשו לכהונה מחמת גדלות עצמן

ב' דקדוקים בכתוב

בתורה הקדושה בפרשתן איתא (שמות כח, א) **'ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן'**.

וצריך לדקדק במה שכתב **'אהרן נדב ואביהוא'**, ורק אחר כך **'אלעזר ואיתמר בני אהרן'**, שהוא"ו שכתב באביהוא הפסיק הענין בין אהרן נדב ואביהוא שני בניו הראשנים של אהרן הכהן, לאלעזר ואיתמר שני בניו הנותרים, ולכאו' היה צריך לכתוב 'נדב אביהוא אלעזר ואיתמר'.

גם צריך ביאור, מה שסיים **'בני אהרן'**, הא כתב בתחילת הפסוק **'ואת בניו אתו'**, לומר שהשמות המוזכרים אחר אהרן המה בניו, ולמה כפלו בסוף עוה"פ 'בני אהרן'.

דברי רש"י בגדלותן של נדב ואביהוא

והנראה לבאר בזה, דהנה איתא **ברש"י** על מאמר הכתוב בעניין מיתתם של נדב ואביהו בני אהרן (ויקרא י, ג) **'ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר יהוה לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן'**. ומפרש **'הוא אשר דבר וגו'**. היכן דבר, 'ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי' (שמות כט, מג), אל תקרי בכבודי אלא במכבדי, אמר לו משה לאהרן, **אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במידעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך'**, ע"כ. (וכן הוא במדר"ר יב, ב. גם בתנחומא שם).

הביאור בכתוב לפי זה

ונוכל לומר כאן, כי נדב ואביהוא בני אהרן שמעלתן הייתה רבה עד למאוד, עד שאומר המדרש שהיו גדולים ממשה ואהרן, נתקדשו לכהונה מחמת גדלות עצמן לבד כי רבה היא, ולא מחמת שהיו בניו של אהרן הכהן, מה שאין כן שאר בני אהרן אלעזר ואיתמר נתקדשו מחמת שהיו בני אהרן.

ולכך כתב בתחילה **'אהרן נדב ואביהוא'**, והפסיק הענין עם הוא"ו, לומר שעד כאן מדובר באותם שנתקדשו מחמת עצמן, וממשיך הפסוק ואומר עוד **'אלעזר ואיתמר בני אהרן'** לומר שהם נתכהנו מחמת שהם היו **'בני אהרן'**.